

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1983
FORFATTER:	Gunnar Ebbesen
TITEL:	Borgerforeningen af 3. april 1920
KORT RESUME:	Stiftelsen af Borgerforeningen af 3. april 1920 i Kolding og foreningens virke til 1922

Borgerforeningen af 3. april 1920

af Gunnar Ebbesen

Blandt de utallige foreninger og selskaber, som på et eller andet tidspunkt har været med i Koldings righoldige foreningsliv for derefter atter at forsvinde, finder vi »Borgerforeningen af 3. April 1920«.

En forening, der forsvinder . . . allerede her en antydning af et forløb, som ikke har efterladt sig større spor i lokalhistorisk sammenhæng.

Udstillingen »Foreningslivet i Kolding« arrangeret i april 1983 på Koldinghus af Lokalhistorisk Samling og Museet på Koldinghus bekræfter på sin vis denne opfattelse, idet netop »Borgerforeningen af 3. April 1920« var en af de foreninger, hvor kun navnet var kendt, og hvor man fra arrangørernes side efterlyste yderligere oplysninger.

Selve navnet Borgerforeningen henleder jo umiddelbart tanken på de gode gamle dage, men såvel stiftelsesåret 1920 som vel nok især foreningens formålsparagraf gør det hurtigt klart, at denne forening havde et andet sigte end den række foreninger og selskaber, som forfatteren Otto Wang skildrede i bogen »Foreningslivet i det gamle Kolding«. I disse skildringer, som ganske vist hørte til i årene før den 1. verdenskrig, var det jo det muntre samvær, der var sat i højsædet.

Borgerforeningen tog hurtigt afstand fra denne side af foreningslivet med sin formålsparagraf, der lød således: »Foreningen har ethvert formål – dog ikke politiske – for øje, der sigter til borgernes vel,

men navnlig tillige til opgave at skabe sikre og ordnede levevilkår under ekstraordinære forhold«.

Det var en alvorlig og vidtfavnende formålsparagraf; men det var i foreningens stiftelsesår 1920 – en periode med en betydelig uro indenfor den danske arbejderbevægelse – en uro, der faktisk havde taget sin begyndelse ved slutningen af den 1. verdenskrig. Denne stadige uro på arbejdsmarkedet og ikke mindst de mange konflikter i Københavns havn og den store havnestrejke i 1919, der medførte adskillige vanskeligheder for befolkningens forsyning med vigtige varer og tillige påførte erhvervslivet store tab, havde givet anledning til alvorlige overvejelser i borgerlige kredse overalt i landet.

I København førte disse overvejelser bl.a. til, at man i september 1919 indkaldte en sluttet kreds af Arbejdsgiverforeningens medlemmer til et møde; formålet med mødet var at rejse tanken om dannelsen af en organisation, der skulle have til formål at beskytte samfundets interesser under fremtidige konflikter. Den fhv. danske generalkonsul i Moskva, ritmester C. F. Haxthausen, holdt på mødet et foredrag om »øjeblikkets store og brændende spørgsmål: Arbejderspørgsmålet« og gav til slut udtryk for sin opfattelse af, at situationen i allerhøjeste grad opfordrede til oprettelsen af en frivillig arbejdsorganisation parat til indgriben overfor den ulovlige samfundsfarlige strejke.

I en efterfølgende diskussion

blev der fra alle sider givet udtryk for, at arbejdet med oprettelsen af en sådan arbejdsorganisation burde påbegyndes hurtigst muligt. Dog gjorde man sig to ting klart:

1. bevægelsen måtte under ingen omstændigheder udgå fra Arbejdsgiverforeningen for ikke derved at få præg af at være oprettet for at beskytte arbejdsgivernes interesser overfor arbejderne – og
2. organisationen måtte stå ganske uafhængig og bygget op af mænd fra så mange samfundsklasser som muligt.

Som et resultat af dette forberedende arbejde og på grundlag af nogle indhøstede erfaringer fra den store transportstrejke i England kunne en dansk organisation »Samfundshjælpen« konstituere sig den 20. februar 1920 med følgende program: »Samfundshjælpen er en dansk upolitisk forening, som søger medlemmer i alle samfundsklasser og har til formål at stille frivillig arbejdskraft, materiel o.l. til rådighed for samfundsmyndighederne i tilfælde af arbejdsstridigheder, lockouter og strejker, som medfører standsning af virksomheder, der er nødvendige for samfundet. Foreningen vil følgelig være neutral i alle arbejdsstridigheder og ikke tilstræbe at styrke eller svække nogen af parterne i sådanne, men kun virke som en midlertidig nødhjælp, der forsøger i begrænset omfang at holde de oftest store dele af befolkningen, som ikke er parter i arbejdsstridigheder, fri for ulemperne ved disse.

Samfundshjælpen er stiftet den 20. februar 1920 af overretssagfører A. E. A. Amonsens, højesterets-sagfører J. F. Fenger, generalkon-sul C. F. Haxthausen, ingeniør C. F. Jarl, grosserer Ernst Meyer, direktør H. P. Prior, grosserer Tyge J. Rothe, professor Th. Rov-sing, professor Erik Schou, for-pagter Chr. Sonne og kaptajn F. Topsøe, som for tiden udgør foreningens bestyrelse. Denne er berettiget til selv at supplere sig og er rådig over alle foreningens an-liggende.

Samfundshjælpenes medlemmer er dels aktive, dels passive. De ak-tive medlemmer stiller deres ar-bejds-kraft til rådighed for forenin-gen. De må kun benyttes, så længe samfundsmyndighederne finder det nødvendigt. Der skal sikres dem passende vederlag for deres arbejde, og foreningen skal holde dem forsikret. De passive medlemmer støtter foreningen med penge-bidrag, mindst 5 kroner om året.

Hvis bestyrelsen beslutter Sam-fundshjælpenes opløsning, skal foreningens midler overleveres til regeringen til anvendelse til al-mennyttige formål efter dennes nærmere bestemmelse.«

Programmets erklæring om neu-tralitet i alle arbejdsstridigheder til trods kan det næppe undre, at Samfundshjælpen fra arbejder-pressens side blev betegnet som et skruebrækkerkorps og en strej-kebryderorganisation, hvis virkeli-ge hensigt var »at give strejkebry-derarbejdet et vist skær af moralsk berettigelse og at støtte arbejds-gi-

verne i deres kamp mod arbej-derne« – en i og for sig logisk ind-stilling.

Organisationen var nu dannet og arbejdet med at samle et antal medlemmer blev startet; i sagens natur ønskede man ikke en offent-lig hverve-kampagne af frygt for at provokere en udvikling, som man endnu ikke kunne imødegå. Trods en ihærdig indsats gik det lang-somt indtil Påskekrisen 1920, hvor den i forvejen spændte over-enskomst-situation udviklede sig faretruende, og hvor truslen om storkonflikt og generalstrejke fremstod.

Det vil måske være på sin plads at beskrive forløbet af Påskekrisen i korte træk, idet disse begivenhe-der spiller en betydelig rolle i så-vel Samfundshjælpen som Bor-gerforeningens udvikling.

Den såkaldte Flensborg-bevæ-gelse, der var opstået i forbindelse med Sønderjyllands tilbagegivelse, ønskede Flensborg indlemmet i Danmark trods såvel resultatet af Genforeningsafstemningen som ministeriet Zahles ønske; dette pres førte til, at Kong Chr. d. 10. krævede omgående udskrivning af valg.

Statsminister Zahle krævede i denne situation som en forudsæt-ning for udskrivning af valg, at den nye valglov, der var til be-handling på Christiansborg, først måtte vedtages; stillet overfor det-te krav, valgte kongen at afskedige ministeriet uden videre. Dette ske-te mandag den 29. marts 1920, to dage efter at Rigsdagen var sendt

hjem på påskeferie, og uden at mi-nisteriets parlamentariske basis forud var blevet prøvet gennem nogen afstemning i Folketinget – en handling, som af Socialdemo-kratiet blev betegnet som et stats-kup.

Allerede samme aften blev der afleveret et krav til kongen fra bl.a. De samvirkende Fagforbund om, at regeringen blev genindsat og at valgloven blev færdigbe-handlet, da man i modsat fald ville foreslå iværksættelsen af en generalstrejke.

Kongen afslog kravet og ud-nævnte dagen efter forretningsmi-nisteriet Liebe, hvad der førte til vedtagelsen af etableringen af en generalstrejke, der skulle være ef-fektiv i fuld udstrækning senest tirsdag morgen den 6. april.

Beslutningen om en generalstrej-ke gav imidlertid anledning til for-handlinger i påskedagene med den provisoriske regering; forhandlin-ger, der førte til det såkaldte Påske-forlig med bl.a. afskedigelse af ministeriet Liebe, udnævnelse af et samlingsministerium Friis til at gennemføre valg efter en revi-sion af valgloven.

Ganske vist blev generalstrejken aflyst, men på en række områder var arbejdet allerede standset før den 6. april, bl.a. hos søens arbej-dere og havnearbejderne; disse grupper fortsatte endog strejken i håb om at kunne opnå bedre re-sultater. end dem, de øvrige havde opnået, ganske vist i strid med Påske-forligets forudsætninger.

Borgerforeningen af 3. April 1920.

Undertegnede indmelder sig herved i „Borgerforeningen af 3. April 1920“. Jeg er oplyst om Foreningens Formaal og Bestemmelser, som jeg forpligter mig til at overholde.

Jeg er i Stand til i paakommende Tilfælde at kunne udføre

Navn

Indmeldelsesblanket.

Denne konflikt ophørte først den 13. juni efter at den faste voldgiftsret havde erklæret strejken for ulovlig og idømt de respektive forbund bod af en ret betydelig størrelse.

Allerede forretningsministeriet, der efterfulgte ministeriet Zahle, så sig nødsaget til at benytte Samfundshjælpens assistance; selv om denne indsats kun varede nogle få dage, blev organisationen kendt af offentligheden og dermed var vejen banet for en ydeligere udvikling. Samfundshjælpen formåede at mobilisere så store styrker, at skibsforbindelserne og arbejdet i Københavns havn kunne holdes i gang frem til den 13. juni, hvorefter havnearbejderne atter rykkede ind på deres gamle arbejdspladser. Det største antal arbejdere, som Samfundshjælpen havde i arbejde i denne periode, var ca. 1.800 mand på en enkelt dag, medens det normale behov var ca. 800 mand i Frihavnen og ca. 600 mand i den øvrige havn.

Samtidig med, at Samfundshjælpen opbyggede sin organisation i København, påbegyndtes lignende organisationer ude omkring i landet. I første række fulgte en del af byerne, der hver for sig dannede deres lokale Samfundshjælp efter samme program og principper som hovedorganisationen. Uvist af hvilken grund finder man dog ikke navnet anvendt i Kolding, men forhandlingsprotokollen for »*Borgerforeningen af 3. April 1920*« lader ingen tvivl tilbage – her havde man en tilsvarende organisation under opbygning, og i protokollen hedder det:

»På grund af den trussel mod det borgerlige samfunds beståen og trivsel, som den af de forenede fagforbund vedtagne generalstrejke, opstod der blandt borgerne i Kolding en følelse af, at man i en sådan situation burde slutte sig sammen og rådføre sig for at kunne optræde samlet, hvis det blev nødvendigt, mødtes ca. 300

borgere lørdag den 3. april 1920 i Industriforeningen i Kolding.

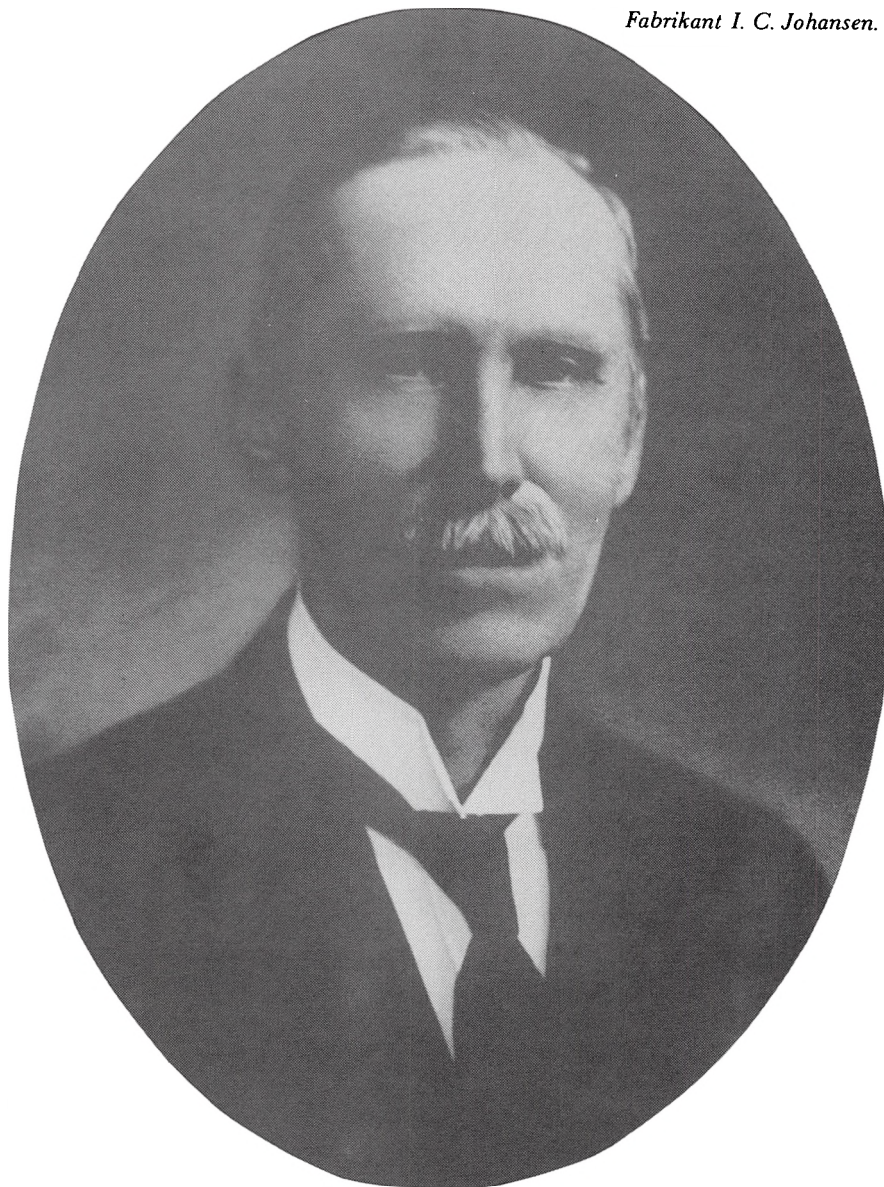
Der blev ikke udsendt indbydelse, men fra mand til mand gik meddelelsen, og salen var fyldt da fabrikant I. C. Johansen åbnede med nogle ord om den alvorlige situation, der opfordrede borgerne til at slutte sig sammen. Fabrikanten bad de tilstedeværende om at udtale deres mening om, hvad der burde gøres.

Derefter valgtes købmand Conrad Andersen til dirigent. Fabrikant I. C. Johansen havde atter ordet og anbefalede, at der oprettedes en borgergarde til borgernes forsvar, således at man havde et værn overfor de overgreb, som ge-

neralstrejken sikkert ville opfordre de strejkende til.

En lang diskussion påfulgte. Alle var enige om, at der burde gøres noget, men fra forskellig side ytredes der tvivl om det var rigtigt at udfordre de strejkende. Dette synspunkt hævdedes navnlig af murermester Andersen. Politiasistent Carlsen gjorde sig til talsmand for, at man skulle søge politistyrken udvidet, således at der kom repræsentanter både for de strejkende og borgerne, der i fællesskab skulle opretholde ordenen. Denne plan imødegikkes af cand. polit. Max Kjær Hansen, der sluttede sig til fabrikant Johansens forslag.

Fabrikant I. C. Johansen.

En repræsentant for Samfundshjælpen i København var tilfældig til stede(!), og han skitserede, hvorledes man havde organiseret sig derovre. Telegrafist E. Th. Harder talte navnlig for et arbejde, der skulle gå ud på at holde de samfundsnødvendige virksomheder i gang.

Efter at sagen var grundig gennemdiskuteret, og der fra alle sider havde vist sig iver og interesse for at tage fat, vedtog man at nedsætte et udvalg, der skulle tage det videre fornødne i sin hånd og så indkalde til møde igen tirsdag den 6. april 1920.

Til udvalget valgtes følgende 14 medlemmer:

fabrikant I. C. Johansen
købmand Conrad Andersen
købmand A. D. Christensen
købmand Damgaard Petersen
grosserer Chr. Ernst
ingeniør A. Agge
grosserer C. Schmidt
overretssagfører K. Hertz
tømrermester Chr. Petersen
smedemester J. Larsen
telegrafist E. Th. Harder
fabrikant V. O. Ehrenskjöld
bogtrykker L. Christensen og
cand. polit. M. Kjær Hansen.

Efter valget blev på forslag af M. Kjær Hansen enstemmigt vedtaget en resolution til byrådet, der krævede, at dette skulle sætte al kraft ind på at holde vandværk, elektricitetsværk og lignende virksomheder i gang.

Mødet sluttede med, at der indsamledes 510 kr. blandt de tilstedeværende til brug i det kommende arbejde.

Efter mødet samledes udvalget, der konstituerede sig med fabrikant I. C. Johansen som formand, A. D. Christensen som kasserer og Max Kjær Hansen som sekretær og besluttede at holde møde næste eftermiddag den 4. april kl. 16 i Industriforeningen for at drøfte de yderligere forholdsregler.

Set med nutidens øjne var det jo i sig selv en bemærkelsesværdig

begivenhed, at 300 Kolding-borgere anvendte en lørdag aften, tilmed påskelørdag, på at drøfte den alvorlige situation.

Det nedsatte udvalg afholdt som aftalt møde den 4. april; af referatet fra dette møde fremgår det, at situationen fra dagen i forvejen »helt havde ændret sig derved, at generalstrejken var blevet trukket tilbage«, hvorefter der kun var et punkt på dagsordenen, og det drejede sig om, hvorvidt man straks skulle opløse udvalget og aflyse mødet den kommende tirsdag.

»Det viste sig imidlertid, at alle var enige om, at man burde fortsætte, da en lignende situation atter kunne opstå, og da var det godt at være forberedt. Man blev enige om at forelægge borgermødet, der skulle holdes, dette og foreslå, at man dannede en forening, der tog et målbevidst arbejde op for at have alt i orden til at kunne imødegå en strejkesituation«.

Mødet sluttede med, at der blev nedsat et udvalg (tilsyneladende en meget anvendt afslutning på møder – også dengang!); udvalget kom til at bestå af fabrikant Johansen, overretssagfører Hertz, ingeniør Agge og bogtrykker Christensen og fik til opgave at lave et lovudkast, som kunne forelægges borgermødet.

Tirsdag den 6. april blev det berammede borgermøde så afholdt. Såvel fabrikant Johansen som bogtrykker Christensen anbefalede på udvalgets vegne, at der blev dannet en borgerforening, og dette forslag vedtoges enstemmigt »uden at nogen havde ord for eller imod«.

Lovudvalget, der vel nok med et ofte anvendt udtryk kan betegnes som et hurtigt arbejdende udvalg, fik deres forslag til love vedtaget uden ændringer af nogen art.

LOVE

for Borgerforeningen af 3. April 1920

1.

Foreningens Navn er Borgerforeningen af 3. April 1920. Dens Hjemsted er Kolding.

2.

Foreningen har ethvert Formaal – dog ikke politiske – for Øje, der sigter til Borgernes Vel, men navnlig tillige til Opgave at skabe sikre og ordnede Levevilkaar under ekstraordinære Forhold.

3.

Som medlem af Foreningen kan optages enhver Borger, der er bosat i Kolding By eller i de tilgrænsende Kvarterer. Optagelse sker ved Henvendelse til og efter Godkendelse af Foreningens Bestyrelse. Indmeldelse sker paa Foreningens Indmeldelsesblanketter.

4.

Ethvert Medlem er forpligtet til i paakommende Tilfælde at yde hurtig og ubetinget Hjælp, enten i den Virksomhed, hvortil han ved sin Indmeldelse har henført sig, eller i den virksomhed hvortil Bestyrelsen ansætter ham.

5.

Foreningen ledes af en Bestyrelse, for Tiden 14 Medlemmer. Denne har Ret til til enhver Tid at supplere sig. Bestyrelsen vælges for 2 Aar. Halvdelen afaar første Gang ved Lodtrækning. Bestyrelsen vælger selv Formand, Næstformand, Kasserer og Sekretær og fordeler Forretningerne mellem sine Medlemmer. Alle Foreningens Anliggender varetages af Bestyrelsen. Naar tre Medlemmer af denne forlanger det, skal Formanden indkalde til Bestyrelsesmøde.

6.

Bestyrelsen fører en Protokol og i denne optages Fortegnelser over Foreningens Medlemmer, og i hvilken Retning de stiller sig til Raadighed for Bestyrelsen. Endvidere optages i Protokollen de Bestemmelser, som Medlemmerne skal rette sig efter. Protokollen oplæses paa Foreningens Møder.

7.

Der svares ikke Medlemskontingent, men Bestyrelsen har Ret til i paakommende Tilfælde at foretage frivillig Indsamling.

8.

Foreningens Regnskabsaar er Kalenderaaret.

Generalforsamlingen er Foreningens højeste Myndighed. Ordinær Generalforsamling afholdes hvert Aar inden 15. Marts. Paa denne aflægges Beretning for Foreningens Virksomhed. Regnskab aflægges og Valg til Bestyrelse foretages efter § 5. Ekstraordinær Generalforsamling afholdes enten paa Foranledning af Bestyrelsen eller naar mindst 25 Medlemmer Indgiver skriftlig Begæring derom til denne.

Mødet sluttede med, at de tilstedeværende indmeldte sig i foreningen og det nedsatte 14-mands udvalg valgtes til bestyrelse; bestyrelsen konstituerede sig senere med fabrikant Johansen som formand, ingeniør Agge næstformand, købmand Christensen kasserer og bogtrykker Christensen sekretær.

M. Kjær Hansen havde fra det første møde varetaget sekretærhvervet, men rejste fra byen, og som nyt medlem af bestyrelsen indtrådte ingeniør M. Thomsen.

Borgerforeningen var nu en realitet og den nyvalgte bestyrelse afholdt allerede møde igen den 9. april og dermed det 4. møde i løbet af en uge; det fortæller lidt om den alvor, hvormed man betragtede situationen.

Bestyrelsen nedsatte nu en række udvalg, som skulle virke på forskellige fagområder under indtrædende, vanskelige forhold; følgende udvalg blev nedsat:

Udvalg for gas, elektricitet og vandværk samt bagerier, udvalg for telefon, udvalg for centraladministration, udvalg for agitation og listeføring og endelig udvalg for en frivillig politistyrke og hermed var rammerne skabt for Borgerforeningens virke, og nu var det et spørgsmål om at forøge antallet af medlemmer.

Af referatet fra to bestyrelsesmøder i august 1920 fremgår det, at der optoges henholdsvis 22 og 32 nye medlemmer og man vedtog, at medlemslisten nu skulle maskinskrives i flere eksemplarer, og

at der skulle dannes en fast organisation af de indmeldte.

Medlemslisten lå klar til fordeling på bestyrelsesmødet i oktober måned; udover medlemmernes navne, stilling, alder og adresse er der oplysning om det evt. tjenestoområde – således finder man ud for en af byens bagermestre anført »rugbrød«, hvad der synes ret naturligt, hvorimod noten »taler/sanger« for et andet medlem umiddelbart synes lidt mere problematisk.

På grundlag af medlemslisten foretages der nu en fordeling af medlemmerne til de forskellige udvalg, og i et senere brev til Samfundshjælpen i København redegjorde man for denne fordeling således:

»... vor forening disponerer for tiden over 137 medlemmer, der alle er beredt til at understøtte os, såsnart uregelmæssigheder opstår. Vore medlemmer er fordelt efter deres kvalifikationer i 5 grupper, nemlig:

- I. 35 medlemmer som vil og er i stand til at påtage sig driften af elektricitetsværket, vandværket og gasværket, samt de nødvendige bagerier til fremskaffelse af brød til hele byens befolkning, ligesom der også i denne gruppe findes medlemmer, der er beredt til at påtage sig almindelig arbejde og være chauffør.
- II. 36 medlemmer, for største delen ældre, som er beredt og har de nødvendige kundskaber til at passe telefoncentralen.
- III. 7 medlemmer, som besørger centraladministrationen.
- IV. 6 medlemmer, som har det hverv, at sørge for ny tilgang af medlemmer, og føre nøjagtige lister over disse.
- V. 53 medlemmer, disse danner ordenskorps, rigtignok ubevæbnede, men der er truffen sådanne forberedelser, at disse omgående kan bevæbnes med egekniver. Denne

gruppens medlemmer er også for en stor del beredt til at påtage sig almindelig arbejde og evt. chaufførgerning«.

og det tidligere omtalte medlem med taler/sanger egenskaber var vel anbragt i udvalget for agitation og listeføring, som ved samme lejlighed fik til opgave at iværksætte en fornyet agitation for tilgang af medlemmer til foreningen, bl. a. fra de omliggende sogne, idet man gerne ville sikre mandskab til bevogtning af Højspændingsværket i Harte.

På et bestyrelsesmøde den 9. marts 1921 fremlagdes regnskabet for året 1920; regnskabet slutter med en kassebeholdning på kr. 476,03. Forhandlingsprotokollen oplyser videre, at der »i løbet af marts« i forbindelse med generalforsamlingen afholdes et foredrag af kaptajn F. Topsøe, som har givet formanden tilsagn om at ville komme tilstede. Kaptajn F. Topsøe var jo en af Samfundshjælpen stiftere og nu leder af organisationens arbejde i København.

I overensstemmelse med Borgerforeningens love skulle den ordinære generalforsamling afholdes hvert år inden 15. marts; så vidt ses, blev denne generalforsamling ikke afholdt, og tilsagnet fra kaptajn Topsøe om at komme til Kolding og holde et foredrag blev gentaget i et senere bestyrelsesmøde den 5. august 1921.

Ved samme lejlighed blev der fremlagt et brev fra Samfundshjælpen i København, i hvilket man tillod sig at anmode Samfundshjælpen i Kolding om at overveje, hvorledes en mulig havnestrejke i de danske provinshavne skulle gribes an inden for Kolding-området, og »specielt henleder vi opmærksomheden på indkvarterings-foranstaltninger for det arbejdende mandskab. Såfremt ikke denne indkvartering kan skaffes, mener vi herfra i givet tilfælde at kunne skaffe et dertil egnet skib udlagt. I så tilfælde må

der ombord på skibet findes fornødent mandskab til kogning af mad«. (Under den tidligere strejke i Københavns havn blev Amerikadamperskibet »Oscar den 2.« udlagt som logiskib i Frihavnen med en belægning fra 200 til 400 mand).

Henvendelsen afsluttedes med et tilsagn om supplerende mandskab til Kolding-området, såfremt dette ønskedes.

Formodningen om et faldende aktivitetsniveau i Borgerforeningen bestyrkes, når man ser, at der først den 3. april 1922 atter afholdtes bestyrelsesmøde, hvor der nu blev stillet forslag om, at man afholdt generalforsamling(!), og den fastsattes derefter til torsdag den 27. april kl. 8 i Industriforeningen med følgende dagsorden:

1. beretning og meddelelser om foreningens arbejde
2. valg af syv bestyrelsesmedlemmer
3. regnskabet fremlægges
4. eventuelt.

Bestyrelsen samledes dog atter en gang inden den berammede generalforsamling, idet man i et møde onsdag den 19. april behandlede en anmodning fra organisationen i København om at skaffe mandskab til statsbanerne under en evt. strejke; det drejede sig om »en mand til vand og kul i Lunderskov – en lokomotivfyrbøder på linien Lunderskov-Padborg og en reserve-lokomotivfører på samme strækning«.

Bestyrelsen indstillede fem af foreningens medlemmer og foretog samtidig valg af en repræsentant til Samfundshjælpens møde i København, hvor foreningen lod sig repræsentere af formanden, I. C. Johansen.

På generalforsamlingen den 27. april 1922 blev der aflagt beretning om foreningens virksomhed siden stiftelsen påskelørdag 1920 og formanden oplæste endvidere Samfundshjælpens program fra

Købmand A. D. Christensen.

København, der »falder sammen med Borgerforeningens principper«.

Efter godkendelse af regnskabet blev der foretaget valg af syv medlemmer til bestyrelsen, og følgende blev valgt: grosserer Chr. Friis, tømrermester Oluf Rasmussen, gas- og vandmester S. Bach, grosserer Chr. Ernst, smedemester J. Larsen, købmand H. O. Grau og købmand Damgaard Petersen, hvorefter bestyrelsen konstituerede sig med I. C. Johansen som formand, Chr. Friis som ny næstformand, A. D. Christensen kasserer og L. Christensen sekretær.

Et ganske normalt forløb af en ordinær generalforsamling i hvilken som helst forening – men desværre må vi konstatere, at Borgerforeningen efter dette referat ikke har efterladt sig oplysninger om dens videre virke – i hvert fald ikke oplysninger, som er kendte på nuværende tidspunkt.

Hvad kan årsagen være?

Har det været ønsket om at holde en lav profil for ikke at fremkalde unødige konfrontationer i det lokale samfund – eller

gik det med Borgerforeningen som med Samfundshjælpen; denne organisation, der tidligere havde været meget aktiv i begyndelsen af 20'erne, var formelt ikke i funktion under konflikten omkring overenskomstforhandlingerne i 1925.

Måske ligger svaret eller en helt anden forklaring gemt i andre arkivalier; i så fald burde disse finde deres plads i Lokalhistorisk Samling for dermed at kunne belyse en epoke i vor bys historie.

Kilder:

Borgerforeningens forhandlingsprotokol 1920–1922.

H. Schlebaum Larsen:
Træk af de faglige storkonflikter i 1920 og 1925.

Torben Peter Andersen:
Staten og Storkonflikter i 1925.

Dansk Andels Trykkeri:
Under Samvirkets Flag.